

SEDEM UR JE V ŽALCU TRAJAL VOLILNI ZBOR GORSKE REŠEVALNE SLUŽBE SLOVENIJE

POMLADITEV SLOVENSKE GRS

MIRKO KUNŠIČ

Slovenski gorski reševalci imajo novega načelnika Komisije za GRS: petnajst od sedemnajstih glasov, prav toliko pa je v Sloveniji postaj GRS, je na tajnem glasovanju letošnjega 19. aprila na volilnem zboru slovenskih gorskih reševalcev v Žalcu v Savinjski dolini dobil 43-letni **Dušan Polajnar**, gorski reševalec-letalec, inštruktor in gorski vodnik z Dovjega, sicer član Postaje GRS Mojstrana.

Prvič po več desetletjih se je vodstvo te zdaj javne reševalne službe s 85-letno tradicijo naposled le pomaknilo bližje h goram, tja, kjer slovenski gorski reševalci iz leta v leto postajajo vse učinkovitejši. Samo lani so bili na 203 akcijah, s katerih so v dolino pripeljali 34 mrtvih, 11 bolnih in 115 ranjenih.

Dobrih sedem ur so delegati vseh postaj GRS ta dan v Žalcu porabili, da so sklenili svoj volilni zbor. **Filip Bence**, gorski reševalec in inštruktor iz Trziča, je predlagal in uspel z dodatno točko dnevnega reda o tragediji na Okrešlju. Ta točka je celo postala osrednja – in je še

Dušan Polajnar z Dovjega, član Postaje GRS Mojstrana, bo odslej vodil slovensko GRS.

vedno nedorečena. V tej razpravi so predlog gorskih reševalcev z Jezerskega, ki so v nesreči nad Okreš-

namesto komentarja

RESNICA, KI BOLI

Okrešelj! Beseda, ime, ob katerem me vedno presune misel na tisti tragični torek, 10. junija 1997, ko so okoli poldneva zarohneli motorji v okoliških ostenjih in preglasili krike v prepad padajočih prijateljev. Različno je bilo tisto prvo reagiranje ob tej strašni tragediji, ki je nismo mogli sprejeti za resnično. Vse dopoldne smo se še veselo pogovarjali, celo o načrtih za naprej – pa je bilo vsega v trenutku konec.

Žal tisti trenutek ni bil le trenutek; traja in bo trajal večno, toda žal le tam, kjer je rana največja. Pri domačih, in, žal, le pri nekaterih prijateljih. Prišel sem do spoznanja, da so bile takrat solze nekaterih dokaj neiskrene, kar so dokazali s kasnejšimi besedami in dejanji, ki trajajo še sedaj, ko je tukaj obletnica te tragedije.

Po enem letu se še vedno vrtimo v krogu. Nekateri so si takoj upali s prstom pokazati na krivce, ne da bi sploh pomislili, razmišljali o vzroku in posledicah. To delajo še danes. Toda naša naloga, naloga vseh članov, vsaj gorskih reševalcev-letalcev, če že ne celotne Gorske reševalne službe, naj bi bila najti vzrok ali vzroke in te tudi takoj odpraviti, da ne pride do ponovne tragedije, ne pa se pripraviti in vsiljevati vsak svoje resnico.

Kako je mogoče na tiskovni konferenci govoriti o človeškem dejavniku in istočasno kazati s prstom daleč proč od sebe, celo na tiste, ki se, žal, ne morejo več zagovarjati?

Kako je mogoče odbiti vsa opozorila o možni moralni odgovornosti posameznikov?

Kako je mogoče sklicati zbor gorskih reševalcev in na dnevni red ne uvrstiti poročil o nesreči ter ob tem celo govoriti, da je poročilo Komisije za zračno plovbo označeno za strogo zaupno?

Kako je mogoče, da se ponovno omenjajo krivci s predolgimi zankami, nepravilnim sidriščem ter nedisciplino in samovoljo?

Kako je mogoče nekoga okriviti, sam pa se ne počutiti niti moralno odgovornega?

Kako je mogoče, da so poskušali končati letošnji zbor slovenskih gorskih reševalcev v Žalcu, ne da bi sploh omenili šest fantov in mož, ki so v zadnjih treh letih pri tej dejavnosti žrtvovali svoja življenja, eden v reševanju, pet pa pri usposabljanju, da bi lahko čim bolje in čim hitreje pomagali pomoči potrebnim?

Vsem bi bilo treba dati največja možna državna priznanja, toda, žal...

Dajmo, prijatelji, predvsem člani GRS, s skupnimi močmi poravnajmo svoj dolg! Ugotovimo vzroke, jih takoj odpravimo in s tem sperimo senco z mrtvih prijateljev! Preprečimo nadaljnje možnosti podobnih tragedij in obdržimo tak sijaj Gorske reševalne službe Slovenije, kot si ga je zaslužila s 85-letnim delovanjem!

Filip Bence

ljem izgubili dva člana, da naj bi še tretja komisija podala svoje strokovno mnenje o vaji letalskega reševanja, sprejeli le štirje delegati, devet jih je bilo drugačnega mnenja, štirje pa so se vzdržali.

Filip Bence je opozoril na bistveno razliko med krivdo in odgovornostjo ljudi, da je na vaji lahko prišlo do tragedije. Poudaril je bistveno: da še vedno ni brezžične zveze med reševalci v stenah in operaterjem vitla v helikopterju. Po njegovem mnenju je prav to eden od vzrokov za lanskoletno tragedijo.

Marjan Keršič-Belač, ki v GRS vztraja že 52 let, o nesreči na Okrešlju misli svoje. Za katastrofalna je ocenil mnenja načelnika GRS **Danila Škerbineka**, ki jih je Planinski vestnik povzel marca letos. Postavil je več vprašanj o vodstvu tečaja in o usodnem sidrišču na krušljivi Turski gori in dejal, da gre pri odgovornih za čast in ponos, ki običajno »sprožita« odstop.

Tomaž Jamnik, novi načelnik Postaje GRS Kranj, je v imenu postaje zavrnil poročilo posebne komisije GRS o Okrešlju in dodal, da bi morali reševalci dobiti na vpogled vse analize o tragediji, ki je vzela pet reševalcev – letalcev in inštruktorjev, pustila pa 12 nepreskrbljenih otrok.

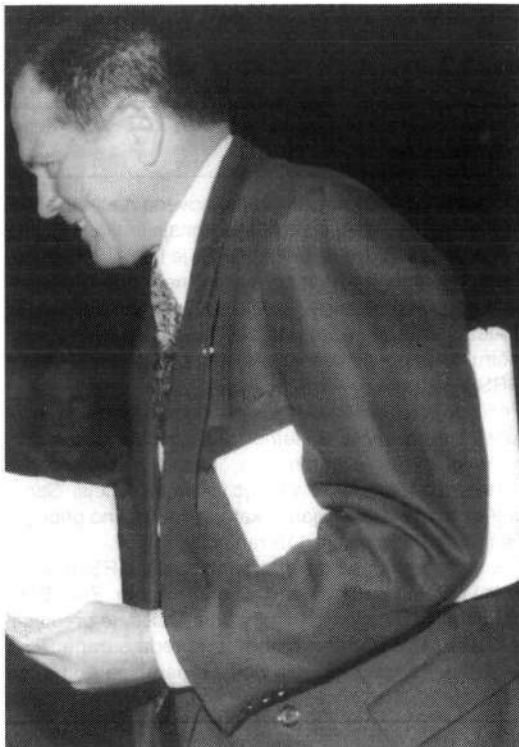
Janez Ažman, član Postaje GRS Kamnik, je vprašal, kaj je s pripravniki za reševalce – letalce, ki so na vajah v petih letih le petnajst minut leteli s helikopterjem.

Tudi predsednik PZS **Andrej Brvar** ni mogel mimo Okrešlja. Po njegovem je usodno zaznamoval celo generacijo reševalcev in bo še odmeval. Zato je kot oblika katarze potreben in se ga ne sme pomesti pod preprogo.

Okrešelj je opozoril tudi na pomanjkanje avtoritete. **Bojan Kopač** iz Uprave za zaščito in reševanje je dejal, da je GRS del novega sistema in s tem del 45.000 prostovoljcev v tej organizaciji. Reševalce je seznanil s tem, da bodo letos dobili iz proračuna 67 milijonov tolarjev in da ne sme biti nobenega dvoma o tem, kateri piloti, vojaški ali policijski, bodo reševali. Helikopterji, kupljeni z denarjem davkoplačevalcev, so tudi za reševanja in pomoč GRS.

Zdravnik – reševalec – letalec **dr. Iztok Tomazin** je apeliral na vse, da je treba storiti vse za usposabljanje reševalcev – letalcev in tako zagotoviti še večjo strokovnost in profesionalnost. »Sezona prostega letenja z jadralnimi padali in zmaji se je začela, planinska sezona je pred vrati, od usodnega Okrešlja s še vedno nezaceljenimi ranami pa še ni bilo nobenega tečaja za letalsko reševanje. Pri tem je bistvena učinkovitost in varnost,« trdi zdravnik, ki je bil lani na 13 reševanjih, vsi zdravniki iz GRS pa na 108 akcijah. Tudi v nadaljevanju svoje razprave je bil konkreten s pripombami zdravnikov na pravilnik GRS. Trdi, da sestavljalci niso upoštevali njihovih pripomb na 55., 60., 72. in zanje najbolj problematičen 77. člen pravilnika.

Zaradi očitkov se je oglasil dosedanji načelnik GRS **Danilo Škerbinek**. Zagotovil je, da je po nesreči na Okrešlju kar dvakrat ponudil odstop, vendar ga ostali člani komisije, načelniki postaj GRS, niso hoteli sprejeti. Priznal je, da je bila ena od napak na Okrešlju ta, da je bilo pet ljudi na enem krušljivem sidrišču. Njegova

Slovo dosedanjega načelnika Komisije za GRS Slovenije Danila Škerbineka

Foto: Mirko Kunšič

trditev, da ima poročilo Uprave za zračno plovbo o nesreči na Okrešlju oznako strogo zaupno, pa zanesljivo ne drži. Direktor uprave mi je namreč že pred meseci izjavil, da so takšno poročilo dolžni javno objaviti, predvsem pa sestaviti, saj je Slovenija podpisnica Čikaške konvencije.

Na zboru slovenskih gorskih reševalcev v Žalcu so sprejeli sklep o ustanovitvi sklada Okrešelj; na bančnem računu v te namene je bilo na dan zborovanja, sredi aprila torej, 11,4 milijona tolarjev. Ves zbrani denar bo namenjen izključno za šolanje otrok ponesrečenih gorskih reševalcev.

Jože Rožič, ki bo še naprej vodil podkomisijo za vzgojo in reševalno tehniko, je na prepoznavne očitke, da so (bili) lahko tudi laiki inštruktorji, izjavil, da Komisija za GRS ni sprejela nobenega takega. To se je, kot je dejal, očitno dogajalo po postajah.

Polajnarjev namestnik v Komisiji za GRS Slovenije bo **Drago Kupnik**, nekdanji delavec Ministrstva za notranje zadeve in prejšnji načelnik podkomisije za letalsko reševanje.

Danilo Škerbineku so se reševalci v Žalcu za 15-letno načelovanje zahvalili s sliko.

Javnost dela ostaja še naprej največji adut slovenskih gorskih reševalcev. Republiška uprava za zaščito in reševanje je že določila kot normativ 430 reševalcev; zdaj nosi znak slovenske GRS skoraj 700 ljudi, od katerih pa nekateri niso več aktivni.